

Enerji Verimliliği Haftası

ENERJİ KURUMLARI ÖZELLEŞTİRİLEREK, KAMU DENETİMİ YOK EDİLEREK
VERİMLİLİK SAĞLANAMAZ

YAŞAM KALİTEMİZDEN TAVİZ VERMEDEN, DAHA VERİMLİ ENERJİ KULLANIMI
MÜMKÜNDÜR!

Enerji Verimliliği Yasası 2007 yılında, Enerji Kaynakları ve Enerjinin Kullanımında Verimliliğin Artırılmasına Dair Yönetmelik ise 25 Ekim 2008 tarihinde yürürlüğe girdi. 2008 yılı "Enerji Verimliliği Yılı" ilan edildi. Enerji verimliliği gibi yaşamsal önemdeki bir konunun gündeme getirilmesindeki yoğun çaba toplumsal duyarlılığın gelişmesi açısından son derece önemli olmakla birlikte; enerji özelleştirmelerinin hız kazandığı döneme rastlaması ve ele alınış şekli, enerji alanındaki serbest piyasa uygulamalarıyla olan bağına da sorgulamayı gerektiriyor. Bir yandan özelleştirmelerle ülke enerji üretimi ve dağıtımını tümüyle piyasalaştırıp diğer yandan toplumsal duyarlılığı artırma girişimi tutarsızlıktır.

Enerji Bakanı Taner Yıldız 2011 Bütçe konuşmasında, "2009 yılı sonu itibarıyla net ithalat bağımlılığının yüzde 72 seviyesinde olduğu ülkemizde doğalgazın yaklaşık yüzde 98'i petrolün ise yaklaşık yüzde 91'i ithal edilmektedir" demektedir. Bugün elektrik arz güvenliğimiz tam bir bıçak sırtında gitmektedir, yatırımlar olması gereken düzeyde sürmemektedir. 2002 yılından bu yana kamunun yapmadığı yatırımlar şimdi yapılan özelleştirmeler aracılığıyla özel sermayeye havale edilmek istenmekte ve kar amacıyla elektrik üretim ve dağıtım kurumlarına milyarlarca dolar yatıran özel tekelardan bu alanda yatırım yapması beklenmektedir. Bu beklenti elektrik enerjisinde arz güvenliği açısından büyük bir tehlikenin kapımızda olduğu anlamına gelmektedir. Çünkü enerji tekelleri karlı olmayan alanlarda yatırım yapmaktan kaçınacaklar ya da yaptıkları her türlü yatırımlara maliyet unsuru olarak tüketici faturalarına yansıtacaklardır. Yani Enerji Bakanlığı bundan sonra yapılacak bütün enerji yatırımlarını halka, halktan alınacak faturalara yüklemektedir.

Özel sektöre havale edilen arz güvenliğinin tehlikeli boyutta olduğu bir süreçte mevcut enerjimizi yaşam kalitesinden taviz vermeden verimli olarak kullanmak önem arz etmektedir.

ENERJİDE ÖZELLEŞTİRME ve OTOMATİK FİYATLANDIRMA MEKANİZMASI
AÇIK BİR SOYGUNDUR

2010 yılı içinde dağıtım şirketlerinin özelleştirilmesinin tamamlanması, 50 adet enerji üretim santralının özelleştirileceğinin ilan edilmesi, Akkuyu'da nükleer enerji santral kurulması yönünde Rusya ile yapılan ikili anlaşmanın yürürlüğe konulması, Sinop'ta nükleer santral kurulması için Kore'den sonra Japonya ile görüşmelerin yapılması, doğalgaz anlaşmalarının ve dışa bağımlılığın sürdürülmesi, Enerjide otomatik fiyatlandırma ve daha birçok nedenden dolayı, elektriğin "yeterli, kaliteli, kesintisiz, ucuz ve çevreyle uyumlu bir biçimde kullanıma sunulması" savlarıyla yürürlüğe konulan Elektrik Piyasası Yasası'nın öngördüğü piyasa sistemi giderek derinleştirilmektedir. Son 20 yıldır sürdürülen piyasalaşma sürecinin ülkemizde elektrik alanında yarattığı sonuca baktığımızda, iddialarla derin çelişkiler oluşturan bir manzara ile karşı karşıya olduğumuz ortadadır. Son iki yıldır kendini hissettiren ve giderek artış gösteren "elektrik arz güvenliği" ve "fahiş fiyat uygulaması" sorunları piyasalaşma sürecinin ürünüdür.

Şimdi ülkemizde vatandaşa diğer kamu hizmetlerinde olduğu gibi elektrik için de daha yüksek para ödeme bilinci ve çeşitli kampanyaların da yardımıyla verimlilik ve tasarruf kavramları aşılıyor. Böylece şaşırtıcı enerji verimliliği yılı etkinlikleri de muazzam zamlarla taçlandırılmıştır. Tersinden söyleyecek olursak, enerji ne kadar pahalılaşsın, tasarruf bilincinin de o denli artmış olacağı düşünülüyor. 2009 yılı raporlarına göre dünyada sanayi ve konutta en pahalı elektrik kullanan ülke ne yazık ki Türkiye'dir. (Ek:1- Kaynak IEA Energy Prices and Taxes 2009 Quarter)

"Tasarruf" adı altında yanlış politikalarla alet edilen insanlarımızın karanlıkta yaşaması istenmemektedir.

BİNALARDA ENERJİ PERFORMANSI

Enerji Bakanı Taner Yıldız 2011 Bütçe konuşmasında enerji verimliliği başlığı altında şunları söylemektedir: "2007 yılından itibaren Enerji Verimliliği Kanunu ve ikincil mevzuatının yürürlüğe konulması ile beraber; enerjinin ve enerji kaynaklarının verimli kullanımını teşvik eden ve zorunlu kılan düzenlemeler getirilmiş ve bu alandaki uygulamaların büyük kısmı başlatılmıştır.

2008 yılında çıkarılan Başbakanlık Genelgesi ile kamuda verimsiz lamba kullanımı yasaklanmıştır. Kamuda verimli aydınlatmaya geçiş ile bu günkü fiyatlarla kamu bütçesinden aydınlatma bedeli ödemelerinde yaklaşık 50 milyon lira her yıl tasarruf edilmektedir."

Oysa, Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü verileri, sanayimizde en az % 15, binalarımızda en az % 35 ve ulaşımımızda en az % 15 tasarruf potansiyeli olduğunu ve bu oranlar tutturulduğunda toplam olarak yıllık 4 milyar TL'nin üzerinde bir tasarruf sağlanabileceğini göstermektedir. Enerji verimliliğinde kararlı ve başarılı adımlar atılırsa, 2020 yılı talep tahmini gerçekleşme oranı en az % 20 (45 milyon TEP enerji) azaltılabilecektir. Bu miktar yerli ve temiz kaynaklarımızdan üretebileceğimiz elektrik enerjisinin 2,5 katıdır.

Bu yönde 5 Aralık 2009'da çıkarılan Binalarda Enerji Performansı Yönetmeliği doğrultusunda yapılacak Enerji Kimlik Belgesi ile ilgili düzenleme önce 1 Temmuz 2010'a, daha sonra da gerekli altyapının hazır olmadığı gerekçesiyle 1 Ocak 2011'e ertelenmişti. 1 Ocak 2011 tarihi itibarıyla yeni yapılacak binalarda geçerli olacak, eski binalar için de 2017 yılına kadar tamamlanacak olan Enerji Kimlik Belgesi, konut ve binalarda elektronik sistem teknolojilerinin uygulanması ile doğan "akıllı binalar ve bina otomasyonu" kavramları ekonomik çözümleri beraberinde getirmekte, önemli ölçüde enerji tasarrufu sağlamaktadır. Bu bağlamda EMO'nun mevcut güncel standartlara göre hazırladığı ve beş yıldır enerji bakanlığında bekletilen "Elektrik İç Tesisleri Yönetmeliği" bir an önce yürürlüğe girmelidir.

Enerji Yönetimi kavramı planlama, koordinasyon ve kontrol gibi birbirinden bağımsız olduklarında etkisiz kalabilecek işlevlerin, bir araya gelerek oluşturduğu bir bütündür. Bu anlamda "Enerji Yönetimi" ürün ve hizmet kalitesinden, güvenlikten veya çevresel tüm koşullardan fedakarlık etmeksizin ve üretimi azaltmaksızın enerjinin daha verimli kullanımı doğrultusunda yapılandırılmış ve organize edilmiş disiplinli bir çalışmadır.

ELEKTRİK FİYATLARI (2009)

SANAYİDE KULLANILAN ELEKTRİK FİYATLARI		MESKENLERDE KULLANILAN ELEKTRİK FİYATLARI	
Ülke Adı	2008 Fiyatı (cent/kWh)	Ülke Adı	2008 Fiyatı (cent/kWh)
Finlandiya	6,7	Finlandiya	11,9
Fransa	9,0	Fransa	12,6
Norveç	3,8	G. Kore	13,1
Meksika	18,7	Meksika	14,3
İsviçre	6,2	Yeni Zelanda	14,9
Polonya	14,3	Norveç	9,8
TÜRKİYE	18,1	İsviçre	10,2
ABD	7,0	TÜRKİYE	21,5
İngiltere	11,9	ABD	11,4
Yeni Zelanda	6,5	OECD	
G. Kore	8,9	Ortalaması	14,0

Kaynak: IEA Energy Prices and Taxes 2009 4th Quarter

Enerji verimliliği çalışmalarının organizasyonunun odak noktası "Enerji Yönetimi" kavramıdır. Geniş kapsamlı Enerji Yönetimi programlarının uygulanması ile enerji verimliliği çalışmalarına süreklilik kazandırıldığı gibi enerji verimliliğindeki iyileşme oranı da %25'i aşabilmektedir.

ENERJİ VERİMLİLİĞİ HAFTASI

TMMOB'ye bağlı odaların uzmanlık alanlarında desteklediği yasalardan biri Enerji Verimliliği Yasası'dır. Odalarımız, 5627 sayılı Enerji Verimliliği Yasası'nı desteklerken, Yasanın Odalara verdiği sorumluluk ve görevleri yerine getirmek üzere çalışmalar yürütmektedir. Odalarımız "kamu kurumu niteliğinde bir meslek örgütü" olma bilinciyle; Elektrik İşleri Etüt İdaresi'nde özverili ve iyi niyetli çabalar ile hazırlanan yasa ve yönetmeliklerin uygulanmasında "art niyetli", "kar mantıklı", "piyasacı" yaklaşımların egemen olmaması için çaba sarf etmektedir.

Her yıl ocak ayının ikinci haftasında kutlanan Enerji Verimliliği Haftası'nda, verimlilik ve tasarrufun "piyasalaştırma ve pahalı enerji" uygulamalarıyla sağlanmasına yönelik politikalarla vazgeçilmesini talep ediyoruz. Enerji verimliliği ve tasarrufu konusunun kamu hizmeti anlayışı ile ele alınması ve kamu yararı çerçevesinde toplumsal bilincin yükseltilmesi gerekmektedir.

İhtiyaçlarımızı karşılayabilmek için enerji yatırımları öncelikle yerli ve yenilenebilir enerji kaynakları olmak üzere, kamu tarafından planlanarak yapılmalıdır. Enerji iletim ve dağıtım hatlarındaki % 15'ün üzerinde olan kayıp ve kaçaklar azaltılmalıdır.

Türkiye'de lamba üreten tek bir fabrikanın bile bulunmadığı ortamda göstermelik kampanyaların ötesinde verimliliğin gerçek ekonomik çözümlerle birlikte ele alınması da temel bir zorunluluktur.

- Türkiye'nin eski tip, çok enerji tüketen cihazlarla çöplük haline getirilmesine göz yumulmamasını,
- Bir an önce enerji verimliliği standartlarının yerleştirilmesi ve gerekli mevzuatın yürürlüğe konulmasını, ciddi bir denetim yapısının sağlanmasını,
- Tasarruflu lamba kullanımının yaygınlaştırılmasına yönelik olarak dar gelirli yurttaşlara ücretsiz lamba dağıtımının yapılmasını ve
- Asgari yaşam standardına uygun elektrik miktarının ücretsiz verilmesini öneriyoruz.

14 Ocak 2011.

Mehmet Özdağ
EMO Samsun Şube Başkanı